ಕಪಿಲರೂಪದಿಂದ ತಪೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಙ್ಮಯ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮುಖ ರೂಪದಿಂದ ನಾನು ವಾಸವಾಗಿರುವೆನು.

ಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಸನಾತನನೆಂದು ನನಗೆ ಹೆಸರು. ವೈಷ್ಣವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ನಿರಾಲಂಬಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತರ್ಕ, ನಿರಾಕಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ತಪೋಮಯ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು ನನ್ನವೇ ಆಗಿರುವವು. ಜಂಬು, ಕುಶ, ಪ್ಲಕ್ಷ, ಕ್ರೌಂಚ ಶಾಲ್ಮಲಿ, ಶಾಕ, ಪುಷ್ಕರವೆಂಬ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಚತುರ್ಬಾಹು ಕುಶೇಶಯ, ಗರುಡವಾಹನ, ಪದ್ಮನಾಭ ವೃಷಭಧ್ವಜ, ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ, ವಾಮನ ರೂಪಗಳಿಂದ ನಾನು ವಾಸಿಸುವೆನು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ನಾನು ಜಲಸ್ಥಲ ಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವೆನು. ಈ ಎಲ್ಲ ನನ್ನ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳು ಬಹಳ ಪುಣ್ಯಕರವಾದವುಗಳು. ಪಾಪನಾಶಕಗಳೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಠಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇವುಗಳ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯೂ ಸಹ ಪಾಪನಾಶಕ ವಾಗಿರುವದು. ಈ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ದೇವತೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾಸುರನಾದ ಬಲಿಯ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೊರಡುವೆನು. ಹೀಗೆ ಭರದ್ವಾಜ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ವೈಭವವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಕುರುಜಾಂಗಲವೆಂಬ ಬಲಿಯ ಯಜ್ಞಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಹೊರಟನು.

ವಾಮನ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಭಗವಂತನ ರೂಪ ಎಂಬ ೬೦ ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

—o—

ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೬೧

ತತಃ ಸಮಾಗಚ್ಛತಿ ವಾಸುದೇವೇ ಮಹೀ ಚ ಕಂಪೇ ಗಿರಯಶ್ಚ ಚೇಲುಃ
ಕ್ಷುಬ್ಧಾಃ ಸಮುದ್ರಾ ದಿವಿ ಸರ್ವಲೋಕೋ ಬಭೂವವಿಪರ್ಯ
ಸ್ತಗತಿರ್ಮಹರ್ಷೇ ॥

ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವನು ಬಲಿಯು ಯಜ್ಞಭೂಮಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಮುದ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಕ್ಷೋಭೆಗೊಂಡವು. ಭೂಮಿಯು, ಪರ್ವತಗಳು ಸಹ ನಡುಗಿದವು. ಮೇಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳೂ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾದವು. ಮಧು ವೈರಿಯಾದ ವಾಸುದೇವನು ಏನು ಮಾಡುವನೋ ಎಂದು ವ್ಯಾಕುಲತೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ವ್ಯಥೆಗೊಂಡರು.

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಅಸುರರಿಂದ ಅಗ್ನಿಯು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತನಾಗಿ ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳ ಹೋಮವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರಸಹಿತವಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹೋಮ ಭಾಗವು ಪ್ರಭುವಾದ ವಾಸುದೇವನ ಭಯದಿಂದ ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅಶುಭ ನಿಮಿತ್ತವನ್ನು ನೋಡಿ ದಾನವೇಶ್ವರನಾದ ಬಲಿಯು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿದನು. ''ಎಲೈ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲವೂ ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಾಳೆಯ

ಕಂಬದಂತೆ ಏಕೆ ನಡುಗುತ್ತಲಿರುವದು? ಅಸುರರಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾದ ಈ ಅಗ್ನಿಗಳು ಏಕೆ ತಮ್ಮ ಹೋಮ ಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ? ಸಮುದ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಏಕೆ ಕ್ಷೋಭೆಗೊಂಡಿವೆ ? ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಸಹ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಏಕೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ? ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಅಂಧಕಾರವು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ? ಈ ಎಲ್ಲ ಅಶುಭಗಳು ಯಾರದೋಷದಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿರಿ'' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದರು. ''ಎಲೈ ದೈತ್ಯರಾಜನೇ, ವಾಸುದೇವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಹತ್ತಿರಬಹುದು. ಅವನ ಪಾದ ವಿಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲವು ನಡುಗುತ್ತಲಿರುವವು. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸಮುದ್ರಗಳೂ ಕ್ಷೋಭೆಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಹವನವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಲಿರಬಹುದು.''

ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ವಸಂಚಾರವಾಗಿ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳತೊಡಗಿದನು. ''ಪೂಜ್ಯರೇ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ವಾಸುದೇವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ? ರತ್ನ, ಸುವರ್ಣ, ರಾಜ್ಯ, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ ! ಅವನ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಹಿತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಿಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿರಿ.'' ಹೀಗೆ ರಾಜನು ಕೇಳಿದಾಗ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಆಲೋಚಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ''ಎಲೈ ಅಸುರರಾಜನೇ, ವೇದೋಕ್ತ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕೃತನಾದ ಅಸುರರನ್ನೇ ನೀನು ಯಜ್ಞಭಾಗಾರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವಿ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಯಜ್ಞಭಾಗಾರ್ಹರು ದೇವತೆಗಳೆಂದ ವೇದ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹೋಮವೇನೋ ವೇದೋಕ್ತವಿಧಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದು. ಇದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹರಿಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಹರಿಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಯಾಗದಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿ ಸುವರ್ಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಲ್ಲಿನ ಚೂರನ್ನು ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಕೂಡದು. ''ಕೇವಲ ಮೃದುಮಧುರವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ಆತನನ್ನು ಸಂತಯಿಸು. ಲೋಕತ್ರಯವನ್ನೇ ಉದರದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತ ನಿನಗೆ ಏನು ತಾನೇ ಕೊಟ್ಟು ನಾನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬಲ್ಲೆನು ?'' ಎಂದು ಹೇಳು.'' ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಬಲಿಯು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ''ಈ ಯಾಗದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಧಾರಣ ಯಾಚಕನು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅವನನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲು ನನಗೆ ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಪ್ರಭುವಾದ ವಾಸುದೇವನು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಾನು ನಿಷೇಧಾತ್ಮ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ದಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಲಂಕವು ನನಗೆ ತಪ್ಪಲಾರದು? ತನ್ನ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬೇಡಲು ಬಂದಾಗ 'ನಾಸ್ತಿ' ಎಂದು ಎಂದೂ ಹೇಳಬಾರದು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೋಶಕಾರನ ಮಗನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ?''

ಆಗ ಶುಕ್ರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ''ಆ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದೇನು ನನಗೆ ಹೇಳು'' ಎಂದಾಗ ಬಲಿಯು ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವನು. ''ಮುದ್ಗಲನೆಂಬ ಮುನಿಗೆ ಕೋಶಾಕಾರನೆಂಬ ಮಗನಿದ್ದನು. ಆತನೂ ತಪಸ್ವಿಯೂ ಜ್ಞಾನಪಾರಂಗತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ವಾತ್ಸಯನನ ಮಗಳಾದ ಧರ್ಮಿಷ್ಠಾ ಎಂಬ ಪತ್ನಿ ಇದ್ದಳು. ಅವಳು ಪತಿವ್ರತಾಶಿರೋಮಣಿಯು. ಅವಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ಜಡನಾದ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಜನಿಸಿದನು. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಕುರುಡನಂತಿರುವ ಮೂಕಾದ ಜಡನಾಗಿರುವ ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿ ತಾಯಿಯು ಹುಟ್ಟಿದ ಆರನೇ ದಿನವೇ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತಂದು ಹಾಕಿದಳು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ದುರಾಚಾರಿಣಿಯಾದ ಶೂರ್ಪಾಕ್ಷಿ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸಿಯು ತನ್ನ ಕೃಶವಾಗಿದ್ದ ಮಗುವೊಂದನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಿಶುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು.

ಅನಂತರ ಅವಳು ಶಾಲೋದರ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತಳಾದಾಗ ಅವಳ ಪತಿಯಾದ ಘಟೋಧರನೆಂಬವನು ''ಪ್ರಿಯೆಯೇ ನನಗೆ ತಿನ್ನಲು ಏನು ತಂದಿರುವಿ?'' ಎಂದನು. ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೋಶಾಕಾರನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಅವನ ಮಗನನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ'' ಎಂದು ಶೂರ್ಪಾಕ್ಷಿಯು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಅವಳ ಪತಿಯು ''ನೀನು ಮಾಡಿದ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಶಪಿಸಲು ಸಮರ್ಥರು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುತ್ರನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಂದು ಶಿಶುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ'' ಎಂದನು. ಆಗ ಆ ರಾಕ್ಷಸಿಯು ಕಾಮರೂಪಿಣಿಯಾದುದರಿಂದ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು.

ಇತ್ತ ರಾಕ್ಷಸಿಯು ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಆ ಮಗುವು ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಅಂಗುಷ್ಠವನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯು ಈ ಅಳುವ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಕಿತಳಾದಳು. ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ನೋಡಲು ಇಬ್ಬರೂ ಧಾವಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ರೂಪ ಹಾಗೂ ಅವಯವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಂದ ಆ ಮಗುವು ತನ್ನ ಮಗುವಿನಂತೆಯೇ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೋಶಕಾರನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅಂದನು. ಯಾವದೋ ಒಂದು ಭೂತವು ನಮ್ಮನ್ನು ವಂಚಿಸಲು ಈ ಮಗುವಿನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆವೇಶ ಹೊಂದಿ ಈ ರೂಪ ತಂದಿರಬಹುದು'' ಎಂದು ಹೇಳಿ ದರ್ಭಪಾಣಿಯಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ರಾಕ್ಷಸ ಶಿಶುವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಂಧಿಸಿದನು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆ ಶೂರ್ಪಾಕ್ಷಿಯು ಬಂದು ಅದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಾನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಳು. ಅನಂತರ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಾಗ ಆ ರಾಕ್ಷಸಿಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಅಲೆದು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲಳಾಗಿ ಗಂಡನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದಳು. ''ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿರುವನು.'' ಇತ್ತ ರಾಕ್ಷಸಿಯು ಹೊರಟು ಹೋದನಂತರ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಆ ರಾಕ್ಷಸ ಶಿಶುವನ್ನು ನನ್ನ ಪತ್ನಿಗೇ ಕೊಟ್ಟನು. ಮಗುವನ್ನು ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಮುಂತಾದ ಸುಸ್ವಾದು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು.

ಇಬ್ಬರೂ ಏಳುವರ್ಷದವರಾದರು. ತಂದೆಯು ಅವರಿಗೆ ನಿಶಾಕರ, ದಿವಾಕರನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟನು. ರಾಕ್ಷಸ ಪುತ್ರನಿಗೆ ದಿವಾಕೀರ್ತಿ ಎಂದೂ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ನಿಶಾಕೀರ್ತಿಯೆಂದೂ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಉಪಾಯನವೂ ಕೂಡ ನಡೆಯಿತು. ಉಪನಯನದ ನಂತರ ದಿವಾಕರನು ವೇದವನ್ನು ಪಠಿಸಿದನೆಂದೂ, ಜಡವಾದ ನಿಶಾಕರನು ಪಠಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಿಶಾಕರನನ್ನು ಬಂಧು ಬಳಗದವರೆಲ್ಲರೂ ನಿಂದಿಸಿದರು. ತಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಮಗನ ಜಡತೆಯಿಂದ ದುಃಖಿಪಟ್ಟು ಆತನನ್ನು ಒಂದು ನೀರಿಲ್ಲದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಮುಚ್ಚಿದನು. ನಿಶಾಕರನು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಫಲಭರಿತವಾದ ಒಂದು ನೆಲ್ಲಿ ಮರವು ಇವನ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದವು. ಅನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ತಾಯಿಯಾದ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೆಯು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ಆ ಬಾವಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ''ಈ ಬಾವಿಯನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದವರಾರು?'' ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು. ಒಳಗಿದ್ದ ನಿಶಾಕರನು ತಾಯಿಯ ಸ್ವರವನ್ನು ಕೇಳಿ ''ಅಮ್ಮಾ ತಂದೆಯೇ ಈ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಎಳೆದಿರುವನು'' ಎಂದನು. ಸ್ವರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೆಯು ಭಯಚಕಿತಳಾದಳು. ''ಅದ್ಭುತ ಸ್ವರದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನೀನಾರು'' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ನಿಶಾಕರನು ''ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಗನು'' ಎಂದನು. ಆಗ ಅವಳು ''ನನಗೆ ದಿವಾಕರನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಗನಿರುವನು ನಿಶಾಕರನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಗನು ನನಗೆ ಯಾವನೂ ಇಲ್ಲ'' ಎಂದಳು. ಆಗ ನಿಶಾಕರನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಾವಿ ಮೇಲಿದ್ದ ಕಲ್ಲಿನ ಗುಂಪನ್ನು ಅವಳು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದಳು.

ಆಗ ನಿಶಾಕರನು ಬಾವಿಯಿಂದೆದ್ದು ಬಂದು ತಾಯಿಯ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಧರ್ಮಿಷ್ಠೆಯು ಅನುರೂಪನಾದ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಪತಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸಾದ್ಯಂತ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪುತ್ರನಿಗೆ ''ನೀನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೂಕನಾಗಿರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಮೊದಲಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು? ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ ಹೇಳು'' ಎಂದನು. ಆಗ ನಿಶಾಕರನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಕತೆಯನ್ನು ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ''ನಾನು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದ ವೃಷಾಕಪಿ ಎಂಬವನ ಮಗನಾಗಿ ಮಾಲಾ ಎಂಬ ಅವನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದೆನು. ಆಗ ತಂದೆಯು ನನಗೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸಿದ್ದನು. ಈ ರೀತಿ ನಾನು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಮದಾಂಧನಾಗಿ ದುಷ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದೆನು ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಲೋಭವುಂಟಾಯಿತು. ನನ್ನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೆಲ್ಲ ಕುಸಿಯ ಹತ್ತಿತು. ಮೂಢನಾದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆನು. ಪರಸ್ತ್ರೀಸಂಪರ್ಕದಿಂದ, ಪರದ್ರವ್ಯಾಪಹರಣದಿಂದ ಅಪರಾಧಿಯಾಗಿ ನಾನು ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೃತನಾಗಿ ರೌರವನರಕಕ್ಕೆ ಹೋದೆನು.

ಅಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಪರ್ಯಂತರ ದುಃಖವನ್ನನುಭವಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಪಾಪ ಶೇಷವು ಉಳಿದಿರುವದರಿಂದ ಹಿಂಸ್ರವಾದ ಸಿಂಹ, ವ್ಯಾಘ್ರಗಳ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದೆನು. ಹುಲಿಯೂ

ಕೂಡ ಆದೆನು. ಬೇಟೆಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ದೊರೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದನು. ಬಂಧಿತನಾದಾಗ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರವು ನನಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಅರಸನು ಗದೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಒಂದೇ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿ ಯಾವದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ನಗರದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಅಜಿತಾ ಎಂಬವಳು ಅತಿ ಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದು ದೊರೆಯು ಹೊರಟ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಆಗ ನಾನು ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸ ವಶದಿಂದ ಕಾಮಪೀಡಿತನಾದೆನು. ಪರಸ್ತ್ರೀವಶೀಕರಣ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆನು. ಸುಂದರಿಯೇ, ಕೋಗಿಲೆಯು ತನ್ನ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತೆ ಯುವತಿಯಾದ ನೀನು ರೂಪದಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಕರ್ಷಿಸಿರುವಿ.''

ಇವನ ಮಾತಿನಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತಳಾದ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ''ಹುಲಿಯೇ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಸಂಗಮವು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು?'' ಎಂದಳು. ಆಗ ನಾನು ಆ ಸುಂದರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆನು. ''ನೀನು ಪಂಜರದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಬರಬಹುದು.'' ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಮೋಸ ಬಿದ್ದು ಆಸುಂದರಿಯು ಮೆಲ್ಲನೇ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದಳು. ಒಡನೆಯೇ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಬಂದೆನು. ನನಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಲು ದೊರೆಯ ಹೆಂಡತಿಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆನು. ಕೈ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದೆನು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಸೇವಕರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅನೇಕ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓಡಿ ಬಂದು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ''ಹೀಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನೀವು ಕೊಲ್ಲಲ್ಲಾರಿರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆನು.'' ಆಗ ಅವರು ಒಂದು ಆಲದ ಮರಕ್ಕೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮೃತನಾಗಿ ಪರಸ್ತ್ರೀವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಪುನಃ ನರಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷ ಪರ್ಯಂತ ದುಃಖವನ್ನನುಭವಿಸಿದೆನು. ಇನ್ನೂ ಪಾಪಶೇಷವು ಉಳಿಯಿತು. ಆಗ ನಾನು ಬಿಳಿಯ ಕತ್ತೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆನು. ನಾನು ಅಗ್ನಿವೇಶ್ಯವೆಂಬ ಬಹುಕುಟುಂಬಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದುದರಿಂದ ಈ ಕತ್ತೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲೂ ಸಹ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಿತು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಾಹನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪತ್ನಿಯಾದ ವಿಮಲೆ ಎಂಬವಳು ನನ್ನನ್ನು ವಾಹನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಳು. ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅರ್ಧಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆ ಯುವತಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನದಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಹೋದಳು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಮತ್ತೆ ನಾನು ಕಾಮಾತುರನಾದೆನು. ನನ್ನಿಂದ ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಯುವತಿಯು ಒಡನೆಯೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು. ಯುವತಿಗೆ ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಭೃತ್ಯನು ಕೋಲನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಬಂದನು. ನಾನು ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿಹೋದೆನು. ಓಡುವಾಗ ಕಡಿವಾಣದ ಹಗ್ಗವು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಅದೇ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ನರಕವಾಸವಾಯಿತು. ಪಾಪಶೇಷದಿಂದ ಗಿಳಿಯ ಜನ್ಮ ಬಂದಿತು. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ

ಒಬ್ಬ ಬೇಡನು ನನ್ನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದನು ಹಾಗೂ ಪಂಜರದಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ಶಾಲಿ ಎಂಬ ವೈಶ್ಯಪುತ್ರನಿಗೆ ಮಾರಿದನು. ಆ ವೈಶ್ಯಪುತ್ರನು ನಾನು ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಇಟ್ಟನು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ನನ್ನನ್ನು ಅನೇಕ ತರಹದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳಿಂದ ನಿತ್ಯವೂ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಅತೀವ ಸುಂದರಿಯಾದ ಚಂದ್ರಾವಲಿ ಎಂಬ ವೈಶ್ಯಪುತ್ರಿಯು ಪಂಜರದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಕೈಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸ್ತನಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮತ್ತೆ ಕಾಮಾತುರತೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿತು. ಅವಳ ಹೊಡೆತದಿಂದ ನಾನುಕಪಿಗಳ ಬಂಧನಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಿದ್ದೆನು. ನನಗೆ ಮರಣವುಂಟಾಯಿತು. ಈಗ ನಾನು ಚಾಂಡಾಲರ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿನ ರೂಪದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಚಾಂಡಾಲನು ಒಂದು ಗಾಡಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೂಡಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಚಾಂಡಾಲನು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಗಾಡಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಅವನ ಪತ್ನಿಯು ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಿಲಾಸದಿಂದ ಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ಗಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ನಾನು ಕಾಮಾತುರನಾದೆನು. ಹಿಂಭಾಗದಿಂದಲೇ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ನೆಗೆದು ಅವಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಾಗ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಬಿದ್ದೆನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆನು. ಸಾವಿರ ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನುಂಡೆನು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆನು. ನನಗೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಜ್ಞಾನಗಳಿರುವದರಿಂದ ಹೊಂದಿದ ಎಲ್ಲ ಜನ್ಮಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವೆನು.

ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸ್ಮರಣೆ ಇರುವದರಿಂದ ಈಗ ನಾನು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದರಿಂದ ಘೋರವಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಂದಿಗೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರ ಜೀವನಗಳು ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನು ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಎಲೈ ತಂದೆಯೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ಪಾಪನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ದಿವಾಕೀರ್ತಿಯನ್ನೇ, ನಿನ್ನ ವಂಶವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಯೋಗಿಸು.'' ಹೀಗೆ ನಿಶಾರಕನು ಹೇಳಿ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಮುರಾರಿಯ ಸ್ಥಾನವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಆದುದರಿಂದ ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರೇ, ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸ ಬಲದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಈ ದಾನವನ್ನು ನಾನು ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ದಾನ, ಅಧ್ಯಯನ, ತಪಸ್ಸು, ಚೌರ್ಯ, ಮಹಾಪಾತಕಗಳು, ಧರ್ಮಾರ್ಥಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸ ಬಲದಿಂದ ಬರುವವು. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವದೇ ಇಲ್ಲ.'' ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬಲಿಯು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯನಿಗೆ ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ಹೇಳಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ,ಗದಾಪಾಣಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ನಿಂತನು.

ವಾಮನ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆ ೯೧ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

—○—

ವಾಮನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾದ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೯೨

ಬಲಿಶುಕ್ರರ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ವಾಮನ ರೂಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗೆ ಬಂದನು.

''ಎಲೈ ದೈತ್ಯಪತಿಯೇ, ಓಂಕಾರ ಪೂರ್ವಕವಾದ ವೇದಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಪಸ್ಸುಗಳ ರೂಪದಿಂದ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿವೆ. ಅಶ್ವಮೇಧ ಎಂಬ ಯಜ್ಞವು ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ನೀನು ಯುಕ್ತವಾದುದನ್ನು ಮಾಡು'' ಎಂದು ಉಚ್ಚಸ್ವರದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ನುಡಿದನು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಬಲಿಯು ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಯಥಾ ವಿಧಿ ಪೂಜಿಸಿದನು. ಆಗ ವಾಮನನು ನಗುತ್ತ ಸನಿಹದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರದ್ವಾಜರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ಬಲಿಗೆ ಅಂದನು. ''ನನ್ನ ಗುರುಗಳ ವಿಶೇಷ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ದಾನವರಾಜನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಕೀಯವಾದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವೆನು.

ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾಚಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ನನ್ನ ಶರೀರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀನು ದಾನ ಮಾಡು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಲಿಯು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಂಡತಿ ಹಾಗೂ ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೀಗೆಂದನು ''ಈ ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿಯು ತನ್ನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಲಘುವಾಗಿರದೇ ಮನೋರಥ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಲಘುವಾಗಿರುವನು.

ಆದುದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥನಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.'' ಮತ್ತೆ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ''ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಧನಕನಕಾದಿಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇರುವಾಗ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೇಳು. ಈ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ನನಗೆ ಲಜ್ಜೆಯಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ನನ್ನ ಆಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪಾತಾಳ, ಭೂಸರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಲೋಕವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವೆನು.'' ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ವಾಮನನು ಅಂದನು. ''ದೊರೆಯೇ, ಉದಾರನಾದ ನೀನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಡಬಹುದು.. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟನ್ನೇ ಯಾಚಿಸಿರುವೆನು.'' ಬಲಿಯು ಕೂಡಲೇ ಚಿನ್ನದ ಹರಿವಾಣವನ್ನು ತರಿಸಿ ದಾನೋದಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದನು.

ದಾನೋದಕವು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೊಡನೆಯೇ ವಾಮನನು ಮೂರು ಲೋಕವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವ ದಿವ್ಯರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಆ ದಿವ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಪಾದದಲ್ಲಿಯೂ. ಅಂತರಿಕ್ಷವು ಮೊಳಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಯಲೋಕ, ತಪೋಲೋಕಗಳು ಮೊಳಕಾಲಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಮೇರು, ಮಂದರ ಪರ್ವತಗಳು ತೊಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶ್ವದೇವತೆಗಳು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಇನ್ನೂ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಅವಯುವಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ದೇವತೆಗಳೂ ನದಿ ಪರ್ವತಗಳೂ ಅಂತರ್ಗತವಾದುವು. ಅಷ್ಟವಸುಗಳು ಕೈಗಳಾದರು. ಬ್ರಹ್ಮನು

ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹೊಂದಿದನು. ಚಂದ್ರನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತನು. ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ ಹಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಂತರು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ರೋಮ ಕೂಪದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದರು. ಇಂಥ ಅದ್ಭುತ ರೂಪದಿಂದ ವಾಮನಮೂರ್ತಿಯು ಒಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಎರಡನೇಯ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಅರ್ಧಭಾಗದಿಂದ ಸ್ವರ್ಲೋಕ, ಮಹೋಲೋಕ ಜನಲೋಕ ತಪೋಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನರ್ಧ ಭಾಗದಿಂದ ದ್ಯುಲೋಕಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದಾ ಮಹಾಮೂರ್ತಿಯ ಪಾದಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಮೇಲಿನ ಮುಚ್ಚಳವು ಭಗ್ನವಾಗಲು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕುಟಿಲಾ ಎಂಬ ನದಿಯು ವ್ಯಾಕುಲವಾಗಿ ಆ ವಿಷ್ಣುಪಾದದ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆ ನದಿಗೆ ವಿಷ್ಣುಪದೀ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ವಾಮನನು ತನ್ನ ಮೂರನೇ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಉಪಹಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಲಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಬಲಿಪುತ್ರನಾದ ಬಾಣನು ನಗುತ್ತ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದನು -

''ಎಲೈ ಜಗತ್ಪತಿಯೇ, ಇಚ್ಛಾ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವ ನೀನು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿಲ್ಲವಲ್ಲ ? ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರುವನು. ವಂಚಕತನದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಋಣ ಬಂಧನ ಮಾಡುವಿ? ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ನೀನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡು.

ಸತ್ಪಾತ್ರರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ದಾನವು ಉತ್ತಮ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವದೆಂದು ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞಾ ರೂಪವಾದ ವೇದವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಯಾರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದರೂ ಅದು ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿತ. ದೇವದೇವೋತ್ತಮನಾದ ನೀನೇ ದಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನು. ದಾನ ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯು. ಪ್ರಭುವೇ ನೀನು ವೇದಗಳಿಗೆ ಪ್ರವರ್ತಕನು. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತನು. ದೇವತೆಗಳಿಂದ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹ ದೇವತೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ದೈತ್ಯರಾಜನನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವದು ಯಾವ ಪರಿಯ ನ್ಯಾಯ ? ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀನು ಇದ್ದಾಗ ದಾನಬೇಡಿ ಈಗ ನಿನ್ನ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ಯುಕ್ತವೇ! ಅಲೌಕಿಕವಾದ ನಿನ್ನ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಜಗತ್ತೇ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದಲೇ ನೀನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯಾಪಿಸಬಹುದು. ಉಳಿದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಬಲಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಆಪಾದನೆಯ ಕುಟಿಲಪ್ರಯತ್ನವೇಕೆ? ಎಲೈ ವಿಷ್ಣುವೇ ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಂತಹರು ಪ್ರವರ್ತಿಸಬಾರದು. ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ನೀನೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವಿ. ಬಲಿಯ ಅಪರಾಧವು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೀನೇ ಆಲೋಚಿಸು. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವದೇನು! ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಬಂದಂತಾಗುವುದು'' ಬಲಿಪುತ್ರನಾದ ಬಾಣನ ಆಶಯವನ್ನು ತಿಳಿದ ಜನಾರ್ದನ ಮೂರ್ತಿಯು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.-

''ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ನಾನು ಮೊದಲು ನನ್ನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಬಲಿಯು ನನ್ನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಪಾದತ್ರಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೇಗೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೊದಲು ಕೇಳಿರುವ ನನ್ನ ಪಾದಗಳೇ ಈ ಅಳತೆಯ ಪಾದಗಳು, ಬೇರೆಯವರ ಪಾದಗಳೇನಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ.

ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ಭೂರ್ಭುವಾದಿ ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ವ್ಯಾಪಿಸಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಬಲಿಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯ ಋಣವನ್ನು ಅವನ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲೈ ಪುತ್ರನೇ, ಈ ದಾನದಿಂದ ನಿನ್ನ ತಂದೆಗೇನೂ ನ್ಯೂನತೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ದಾನೋದಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುದರಿಂದ ಕಲ್ಪ ಪರ್ಯಂತರ ಆಯುಸ್ಸು ಉಂಟಾಗಿದೆ.'' ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ಹೀಗೆ ಬಾಣನಿಗೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು.

''ದೈತ್ಯರಾಜನೇ ಯಜ್ಞದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೀನು ಕೊಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಸುತಲವೆಂಬ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸುಖದಿಂದ ವಾಸ ಮಾಡು.'' ಆಗ ಬಲಿಯು ಅಂದನು ''ಸುತಲದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಜೀವಿಸಲು ಭೋಗಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ಹೇಗೆ ಲಭಿಸುವವು?'' ಎಂದಾಗ ಭಗವಂತನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ''ಎಲೈ ಬಲಿಯೇ, ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಯಾರು ದಾನಮಾಡುವರೋ ಅವರ ದಾನವು, ಶ್ರೋತ್ರಿಯರಿಲ್ಲದಿರುವ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳೂ, ವ್ರತ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದ ಅಧ್ಯಯನವು ನಿನಗೆ ಭೋಗ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವವು.

ಹಾಗೆಯೇ ಇಂದ್ರನ ಮಹೋತ್ಸವವು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ದೀಪಪ್ರದಾನವೆಂಬ (ದೀಪಾವಳಿ) ಮಹೋತ್ಸವವು ನಿನಗಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಮಾನವರು ಆದರದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೌಮುದೀ ಮಹೋತ್ಸವೇ ಮೊದಲಾದ ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ.'' ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ವಾಮನನು ಬಲಿಯನ್ನು ಪತ್ನಿ ಪುತ್ರರೊಡನೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು. ಅನಂತರ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಯಜ್ಞಭಾಗಾರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ವಾಸುದೇವನು ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದ ನಂತರ ಶಾಲ್ವವೆಂಬ ಅಸುರನು ಮಹಾಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಸೌಭವೆಂಬ ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮನಬಂದಂತೆ ಸಂಚರಿಸಲು ಹೊರಟನು. ಮಯನೂ ಸಹ ಚಿನ್ನ, ಕಬ್ಬಿಣ, ತಾಮ್ರ, ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ತ್ರಿಪುರವೆಂಬ ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ತಾರಕನೆಂಬ ಮಹಾಸುರನು ವೈದ್ಯುತನೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದನು. ಬಲಿಪುತ್ರನಾದ ಬಾಣನೂ ಸಹ ಬಲಿಯು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ನಂತರ ಶೋಣಿತವೆಂಬ ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ದಾನವರೊಡನೆ ವಾಸಿಸಹತ್ತಿದನು.

ಹೀಗೆ ವಾಮನ ರೂಪಧಾರಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಬಲಿಯು ಬಂಧಿತನಾದನು. ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ವಾಮನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವೆಂಬ ಈ ಉಪಾಖ್ಯಾನದ ಶ್ರವಣ ಕೀರ್ತನ, ಸ್ಮರಣಗಳು ಪಾಪನಾಶಕಗಳಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕಾರಕಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಮತ್ತೇನು ಕೇಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿ ಕೇಳು ಎಂದರು.

ವಾಮನ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವಾಮನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾದ ಎಂರ್ಬ೨ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

—○—

ವಿಶ್ವರೂಪ ದರ್ಶನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೯೨

ನಾರದರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ :- ವಿಷ್ಣು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅದೃಶ್ಯನಾದ ಆತನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು.?

ಪುಲಸ್ತ್ಯರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :- ಬ್ರಹ್ಮನು ಹರಿಯನ್ನು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ''ಪ್ರಭುವೇ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರೀ?'' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು ಹೇಳಿದನು - ''ನಮ್ಮ ಶತ್ರುವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ ಭೋಗ ಹೊಂದಲು ಅನುಕೂಲಿಸು'' ಎಂಬ ಸುರರ ಕೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಬಲಿಬಂಧನವೆಂಬ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿದೆನು.'' ಬ್ರಹ್ಮನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ''ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ರೂಪಗಳು ಅನಂತವಾದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನೆಂತು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲೆನು'' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದನು. ಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ವಿನಯದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಆತನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು. ಹಾಗೂ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದನು.

''ಓಂಕಾರ ವಾಚ್ಯನಾದ ಮಹಾಪುರುಷನೇ, ನಿನಗೆ ಅನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳಿರಲಿ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವವನೇ ಕಪಿಲ ವರ್ಣನಾದ ಆಚಾರ್ಯಮೂರ್ತಿಯೇ ಸರ್ವಪಾಪ ನಾಶಕನಾದ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಜ್ಜನರ ಆಪತ್ತನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದವನೇ, ನಿನಗೆ ಅನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳಿರಲಿ. ಜ್ಞಾನಧ್ಯಾನಾದಿಗಳಿಗೆ ಗಮ್ಯನಾದ ನೀನು ಯಜ್ಞರೂಪನಾಗಿ ಇದ್ದು ಊರ್ಧ್ವರೇತಸ್ಸುಗಳಾದ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆ ಗತಿ ಪ್ರದನಾಗಿರುವಿ. ಇಂಥ ನಿನಗೆ ಅನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.'' ಹೀಗೆ ಚತುರ್ಮುಖನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಹರಿಯು ''ಸತ್ವಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ ನೀನು ಬೇಕಾದ ವರ ಕೇಳಿಕೋ'' ಎಂದನು. ''ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೇ, ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ನಿನ್ನ ರೂಪದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿ ದರ್ಶನದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸು.'' ಈ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ವಾಮನ ರೂಪದಿಂದಲೇ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿ ಅವನಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಅಪ್ಸರೆಯರೆಲ್ಲರೂ ನರ್ತನ ಮಾಡುವರು ದೇವತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗಾನ ಮಾಡುವರು. ವಿದ್ಯಾಧರರು ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವರು.

ಹೀಗೆ ವಾದ್ಯ ಮೇಳದೊಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಪರಿಶುದ್ಧನಾದನು. ಅನಂತರ ಇಂದ್ರನು ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಾನೂ ಪೂಜಿಸಿದನು. ಆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಹಸ್ರಪ್ರಯೋಜನ ಪರಿಮಿತವಾದ ಮಹಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ಇಂದ್ರನಿಂದಲೂ ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮನಂತೆಯೇ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಪೂಜ್ಯನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ತನ್ನ ಅವತಾರಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಹಿತವನ್ನೂ ಬಲಿಯು ನಿನಗೆ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆನು.

ವಾಮನ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವರೂಪ ದರ್ಶನ ೯೩ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

—o—

ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದ ಶಕ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೯೪

ದೈತ್ಯರಾಜನಾದ ಬಲಿಯು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪಾತಾಳಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಕಲ ವೈಭವಗಳಿಂದ ಉಪೇತವಾದ ಒಂದು ಮಹಾನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ಸ್ವತಃ ಸುಂದರವಾದ ರಾಜಗೃಹವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ದಿವ್ಯಮಾನುಷ ಭೋಗಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಬಲಿಯು ವಿಂಧ್ಯಾವಲಿಯೊಡನೆ ಸುಖದಿಂದ ವಾಸಿಸಿದನು. ವಿಂಧ್ಯಾವಲಿಯು ಸತೀ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯಳು. ಆದರೆ ಬಲಿಯು ಅತಿಶಯವಾದ ಭೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾದನು. ದೈತ್ಯರ ತೇಜಸ್ಸನ್ನಡಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಅದು ಬಂದೊಡನೆ ದೈತ್ಯರೆಲ್ಲ ಕ್ಷೋಭೆಗೊಂಡರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಲಿಯು ಕೂಡಲೇ ಖಡ್ಗಪಾಣಿಯಾಗಿ ನಿಂತನು. ಆಗ ಶೀಲವತಿಯಾದ ವಿಂಧ್ಯಾವಲಿಯು ಹಿರಿದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಯಲ್ಲಿಡಲು ಹೇಳಿದಳು. ಮೃದು ಮಧುರವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ಗಂಡನನ್ನು ಸಂತೈಸಿದಳು. ''ಇದು ಮಹಾಮಹಿಮನಾದ ಭಗವಂತನ ಚಕ್ರಾಯುಧ. ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು'' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಸಾವಿರ ಹಲ್ಲಿನಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರವು ಎದುರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದೊಡನೆ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಚಕ್ರವನ್ನು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ''ದೈತ್ಯಸಮೂಹದ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾಶಶೀಲವಾದ ಈ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವನ್ನು ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಚಕ್ರದ ಒಂದೊಂದು ಅವಯವ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನರಾದ ದೇವತೆಗಳು ವಾಸಮಾಡಿರುವರೋ ಅಂತಹ ಆಯುಧ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಚಕ್ರವನ್ನು ನಾನು ಶಿರಸಾ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಲೈ ಚಕ್ರವೇ, ನೀನು ಉಜ್ವಲ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಸರ್ವವಿಧವಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸು. ಕಲಿಸಂಬಂಧವಾದ ಹಾಗೂ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪಾಪಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೀನು ನಾಶಮಾಡು. ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರೂ ವಿಪತ್ತುಗಳು ದೂರ ವಾಗುವವು. ಹೀಗೆ ಸುದರ್ಶನವನ್ನೂ, ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನನ್ನೂ

ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಬಲಿಯು ನಿಂತನು. ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಚಕ್ರವು ದಾನವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಸ್ತೇಜಸ್ಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ವಿಷುವ ಎಂಬ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪಾತಾಲದಿಂದ ಹೊರಟಿತು.

ದೈತ್ಯರೆಲ್ಲ ನಿಸ್ತೇಜಸ್ಕರಾದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಖಿನ್ನನಾದ ಬಲಿಯು ತನ್ನ ಪಿತಾಮಹನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದನು. ಸ್ಮರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಅಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತನಾದನು. ಬಲಿಯು ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದನು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ''ತಾತನೇ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯಮಾಡಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪದೇಶಿಸು. ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬಂಧವು ತಪ್ಪುವದು? ಈ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವ ಉಪಾಯವಾವುದು?'' ಬಲಿಯು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ದಾನವ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು. ''ಎಲೈ ದಾನವಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ನಿನಗೆ ಮೊದಲು ಈ ತೆರನಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾದುದು ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು.

ಮನುಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಹಿತಕರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮಹಾಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನು, ಅನೇಕ ವಿಷಯಾಭಿಲಾಷೆಗಳೆಂಬ ತೆರೆಗಳಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಬಂಧು ಬಾಂಧವರ ರಕ್ಷಣಾ ಭಾರದಿಂದ ಕುಗ್ಗಿದವನಾಗಿ ಮುಳುಗುತ್ತಲಿರುವನು. ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ರಯವೆಂದರೆ ವಿಷ್ಣು ಎಂಬ ದೋಣಿಯು ಮಾತ್ರ. ಈ ದೋಣಿಯಿಂದ ಆತನು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಬಲ್ಲನು.

ಯಾವನು ಮಹಾಮಹಿಮೋಪೇತನೋ, ತನ್ನನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಇತರ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥನೋ ಅಂಥ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದವರು ಯಮನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಿಲ್ಲ. ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರೇಸರರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಪಾಶಧರರಾದ ಯಮಕಿಂಕರರು ಬರಲು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ನಾಲಿಗೆಯು ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಉತ್ತಮ ವಾದ ನಾಲಿಗೆ. ಯಾವ ಕೈಗಳು ದೇವರ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾಗುವುವೋ ಅಂತಹ ಕೈಗಳೂ ಸಾರ್ಥಕವಾದ ಕೈಗಳು. ನಾಲಿಗೆಯು ಹರಿಗುಣವನ್ನು ವರ್ಣನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಪೂಜ್ಯನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೋ, ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಪೂಜಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಎಲೈ ಪುತ್ರನೇ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ರತ್ನಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗಣನೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಗಣನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಗದಾಪಾಣಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವರೋ, ಅವರು ಎಂದೂ ದುಃಖಭಾಗಿಗಳಾಗುವದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸಂಸಾರ ಎಂಬ ಕೊರಕಲಿನಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಅವರು ಬೀಳುವದೇ ಇಲ್ಲ. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದವರು ಯಾವ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೋ, ಅಂತಹ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನೇ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಿಂದ ಅವ್ಯಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರು ನೆಲೆಸಿರುವನು.

ಅಂತಹ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡವನು ಪುನಃ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅವನು ಅನೇಕ ದೇಹಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕರ್ಮಬಂಧವು ಆತನಿಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅವನನ್ನೇ ಗತಿ ಎಂದು ನಂಬಿದವರು ಪುನಃ ಜನ್ಮವನ್ನೇ ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹರಿಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ದುಃಖವನ್ನು ದಾಟುವರು. ಯಾವ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ ಚಕ್ರಪಾಣಿಯಾದ ಹರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡುವರೋ ಅಂತಹವರು ಹರಿಯಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ಹೊಂದುವರು. ಆಶ್ರಮೋಚಿತವಾದ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದಾದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹವು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗುವದು.

ಕೀರ್ತಿ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಯಜ್ಞ ದಾನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ''ಓಂ ನಮೋನಾರಾಯಣ'' ಎಂಬ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ಜಪಿಸಬೇಕು. ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತನಿಗೆ ಪರಾಜಯವೆಂಬುವದು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ದುಷ್ಟ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅನಿಷ್ಟಗಳು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸ್ಮರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನಾಶಹೊಂದುವವು. ಎಷ್ಟೋ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದುದರ ಫಲ ಕೇವಲ ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರಣಾಮದಿಂದುಂಟಾದ ಫಲದ ಹದಿನಾರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನೂ ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲ. ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹೃಷೀಕೇಶನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಮಾನವನು ಉತ್ತಮ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಮೂರು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪದ್ಮನಾಭನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವರೋ ಅವರು ಉಪವಾಸದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲೈ ಬಲಿಯೇ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸು. ಅವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ನೀನು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಿ. ಅವನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡು, ಅವನನ್ನೇ ಆರಾಧಿಸು. ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಅವನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸುವದಾದರೆ ನೀನು ಸುಖಿಯಾಗುವಿ. ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿ ಮನೋದೋಷಗಳನ್ನು ನೀಗಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರು ಜರಾಮರಣರಹಿತರಾಗಿ ಹರಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಧ್ಯಾನ ಸ್ಮರಣೆಗಳನ್ನೂ ಅವನ ನಾಮಕೀರ್ತನವನ್ನೂ ಕೊನೆಗೆ ಪಠನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸತ್ಪುರುಷ ರಿಂದ ಶ್ರವಣವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಅವನ ಪೂಜೆಗೆ ಸಮಾನ ವೆಂದು ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವಾಮನ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದ ಶಕ್ತಿ ೯೪ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

—o—

ಹರಿಯ ಅರ್ಚನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೯೫

ಬಲಿಯು ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ''ಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಹೊಂದ'ಬಹುದಾದ ಉತ್ತಮಗತಿ ಯಾವದು? ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ ಯಾವದು ? ಯಾವ ವಿಧದ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಹರಿಯು ಪ್ರೀತನಾಗುವವನು. ಅವನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶಸ್ತದಾನಗಳಾವವು ಹಾಗೂ ಯಾವ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು?'' ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ''ಹರಿಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಯಾವ ದಾನ ವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಅಕ್ಷಯ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ದಾನದಿಂದ ಸತ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸಂತುಷ್ಟನಾದಲ್ಲಿ ಹರಿಯು ಸಂತುಷ್ಟ ನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹರಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪಂಡಿತನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಪಾಮರನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅವನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಬಾರದು.

ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಅನೇಕ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಜಾಜಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸಂಪಿಗೆ, ಅಶೋಕ, ಕಣಿಗಿಲೆ, ಕಾಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ದಾಸವಾಳ ಮೊದಲಾದ ಹೂಗಳೂ ಅಚ್ಯುತನ ಪೂಜೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದವುಗಳು. ಬಿಲ್ವಪತ್ರ, ಶಮೀಪತ್ರ, ಭೃಂಗಪತ್ರ, ಮೃಗಾಂಕಪತ್ರ, ಜಾಜಿಯ ಪತ್ರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಿಷ್ಣುಪೂಜೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಪತ್ರಗಳು. ಕಮಲ, ನೈದಿಲೆ, ಚಿಗುರೆಲೆಗಳು, ಎಳೆಯ ಗರಿಕೆ ಇವೂ ಕೂಡ ಪೂಜೆಯ ಸಾಧನಗಳು. ಕುಂಕುಮ, ಕೇಸರಿ, ಚಂದನ, ಲಾಮಂಚ, ಕಮಲ ಲತೆಯ ಕಾಷ್ಠ ಮರದರಶಿನ ಈ ಸುಗಂಧೀ ಚೂರ್ಣಗಳನ್ನು ಹರಿಗೆ ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ದೇವದಾರು ಹಾಗೂ ಜಾಜೀನಮರದ ಧೂಪವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ತುಪ್ಪದಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗೋಧಿ, ಜವೆಗೋದಿ, ಸಣ್ಣಭತ್ತ, ಎಳ್ಳು, ಹೆಸರು, ಉದ್ದ ಭತ್ತ ಇವುಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜನಗಳು ಹರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದವುಗಳು. ಭೂಮಿ, ವಸ್ತ್ರ, ಅನ್ನ, ಚಿನ್ನ ಇವುಗಳ ದಾನಗಳೂ ಹರಿಗೆ ಪ್ರಿಯಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಿನೊಡನೆ ಗೋವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸೌದೆಯನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಭತ್ತ, ವಸ್ತ್ರ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರ, ಹಾಸಿಗೆ ಆಸನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹರಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ವೈಶಾಖ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು, ತುಂಬಿದ ಕೊಡವನ್ನು ಬೀಸಣಿಕೆಯನ್ನು ದಾನ ನೀಡಬೇಕು. ಆಷಾಢ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಛತ್ರಿ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ವಾಮನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪಾಯಸ, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಉಪ್ಪು ಬೆಲ್ಲ ಮೊದಲಾದವು ಗಳನ್ನೂ, ಆಶ್ವಯುಜಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಾದ ಕುದುರೆ ಹಾಗೂ ಎತ್ತು, ಮೊಸರು, ತಾಮ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೂ ಪದ್ಮನಾಭಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರ್ತೀಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿ, ಚಿನ್ನ, ದೀಪ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು, ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕೇಶವ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಕತ್ತೆ, ಒಂಟೆ, ಆನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅವರವರ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ದಾಸಿಯರು, ಭೃತ್ಯರು, ಅಲಂಕಾರಗಳು, ಷಡ್ರಸೋಪೇತವಾದ ಅನ್ನ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಶವನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವವನು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪುಣ್ಯಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಹೂವಿನ ತೋಟಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವವರು ತನ್ನ ವಂಶದ ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ಎಂಟು ತಲೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವರು. ಪಿತೃಗಳು ಇಂಥವನು ನಮ್ಮ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಯಾನೇ ಎಂದು ದಾರಿ ನೋಡುವರು. ಕೇಶವನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಧ್ವಜವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿದವನು ಪುಣ್ಯನಾಗುವನು. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸಾರಣೆ ಕಾರಣೆಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿದವನು ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು.

ಹರಿಯ ಸ್ವಾಂಶಗಳಾದ ಅನೇಕ ಅವತಾರಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪಂಚವರ್ಣಗಳಿಂದ ರಮ್ಯವಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದವನು, ದೀಪಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿಸಿದವನು, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ದೇವಾಲಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನೆರಳುಂಟುಮಾಡುವ ಉದ್ಯಾನಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದವನು, ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ದಾನಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಅಂಗವಿಕಲರಾದ ಜನರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ದಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜ್ಯಾಮಘನೆಂಬ ದೊರೆಯಿದ್ದನು. ಆತನು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ವಿಷ್ಣು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅವನು ಸಾಸಿವೆ ಹಾಗೂ ಅಗಸಿತೈಲಗಳಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ದೀಪ ಅರ್ಪಿಸಿ ಅಂಧತಾಮಿಸ್ರವೆಂಬ ನರಕವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಷ್ಣುಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಎಲೈ ಬಲಿಯೇ, ಈಗಲೂ ಸಹ ಹರಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಜ್ಯಾಮಘನ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವರು. ಆದುದರಿಂದ ನೀನೂ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಅನೇಕ ದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡು. ಐಶ್ವರ್ಯವಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿತ್ತಸಂಕೋಚ ಮಾಡದೇ ಚಿತ್ತಸಂಕೋಚ ಮಾಡದೇ ದಾನವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಅಂಥವನಿಗೆ ವಿಷ್ಣುವು ಶುಭಪ್ರದನಾಗುತ್ತಾನೆ.'' ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಬಲಿಗೆ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಲಿಯಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದನು. ಆ ಸೌಧದಲ್ಲಿಯ ವರ್ಣಲೇಪ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಜನ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪತೀಸಮೇತನಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿದನು. ಸುಸ್ವಾದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಪರರಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರಿಂದ ಹರಿಯ ನಾಮ ಕೀರ್ತನವಾಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಲಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಜನಾರ್ದನನು ದಿವ್ಯ ದೇಹದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದನು. ಮುಸಲಾಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಲಿಯ ಗೃಹರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕನಾಗಿ ನಿಂತ ಜನಾರ್ದನನು ಬಲಿಯ ವೈರಿಗಳನ್ನು ದ್ವಾರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಗ್ರಹಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಲಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ದ್ವಾರಪಾಲಕನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಆತಂಕವೂ ಬಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಅವನು ಪೂಜಿಸತೊಡಗಿದನು. ಈ ರೀತಿ ಅಸುರರಾಜನಾದ ಬಲಿಯು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ''ನ ಮೇ ಭಕ್ತಃ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ'' ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ಇಂದ್ರನಂತೆಯೇ

ಪಾತಾಲದಲ್ಲಿ ಈತನೂ ಮೆರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವದೇನೆಂದರೆ ಯಾರು ಹಿರಿಯರ ಉಪದೇಶದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನೋದೋಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರೋ ಅವರು ಸುಖಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಿಪತ್ತುಗಳೆಂಬ ಸರ್ಪಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ ಹಿರಿಯರ ವಾಕ್ಯಗಳೇ ಔಷಧಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ವಿಷಬಾಧೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಪತ್ತೆಂಬ ಮೊಸಳೆಯಿಂದ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೇ ಸಮರ್ಥರು. ಹೀಗೆಂದು ಪುಲಸ್ತ್ಯರು ನಾರದರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:- ವೃದ್ಧರ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರುವವನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಎಲೈ, ನಾರದನೇ, ಈ ವಿಧವಾದ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ವಾಮನಪುರಾಣವನ್ನು ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದವನು ಕೀರ್ತಿವಂತನಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಯಾವನು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿದರೂ, ಈ ಪುರಾಣದ ಆಧಾರದಿಂದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಆತನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವನೋ ಅವನು ನಿಷ್ಪಾಪನಾಗಿ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷನೇ ಆಗಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಆಗಲೀ, ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನೇ ಆಗಲೀ, ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅನೇಕ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಣ್ಯಚರಿತ್ರೆಯು ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಉಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರು ದುರ್ಭಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಿದ ಫಲವನ್ನೂ, ಗತಿಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಗತಿಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು ಹೊಂದುವ ಫಲವನ್ನೂ ಹೊಂದು ವರು. ಈ ವಾಮನಾವತಾರವು ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇಯದು. ಈ ವಾಮನ ಉಪಾಖ್ಯಾನದ ಪಠಣದಿಂದ ಪಾಪಿಗಳೂ ಸಹ ಗಂಗಾಜಲ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಶುದ್ಧರಾಗುವಂತೆ ಸರ್ವವಿಧ ಪಾಪನಾಶಹೊಂದಿ ಶುದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಈ ವಾಮನ ಪುರಾಣವನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ವಂಶದವರಿಗೆ ರೋಗ ಹಾಗೂ ವಿಪದಾದಿಗಳ ಭಯವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು. ವಾಮನಾವತಾರ ಹೊಂದಿದ ಜಗತ್ಕಾರಣ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ವಿಷ್ಣು ಬಲಿಬಂಧನ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಆತನ ದ್ವಾರಪಾಲಕನಾದನು. ಇಂಥ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಅನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಇದನ್ನು ಪಠಣ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದವರು ಗೋ, ಭೂ, ಸುವರ್ಣ ಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ದಾನ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಭದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬಾರದು. ಮನುಷ್ಯನು ಅಸೂಯಾದಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೂರು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪುರಾಣದ ಶ್ರವಣ ಪಠಣ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ವಪಾಪ ರಹಿತನಾಗಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಇತಿ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಪ್ರಣೀತ ವಾಮನ ಮಹಾಪುರಾಣಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

—o—